



JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-193/2015-OD-SPZ/2

Počet listů:4

Přílohy: 4

Nejvyšší soud ČR

Burešova 20

657 37 Brno

Obviněný M. J.– stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku Nižšího vojenského soudu Brno PSP 47 ze dne 29.6.1954, sp.zn. T 26/54, vč. zachovalých kopií archivního materiálu

Zpráva VÚA Praha ze dne 7.6.2012, č.j. 2178-2/2013-211100

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 4 Tz 29/2009 a sp.zn. 4 Tz 11/2009

Přípis JUDr. M. JUDr. V. ze dne 7.6.2013 (e-mail)

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného M. J.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu Brno PSP 47 ze dne 29.6.1954, sp.zn. T 26/54.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Brno PSP 47 ze dne 29.6.1954, sp.zn. T 26/54, byl M. J., uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb., a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Podle § 24 téhož tr. zákona bylo odsouzení u obviněného vysloveno jako podmíněné a podle § 25 tr. zákona se výkon trestu odnětí svobody odložil na zkušební dobu v trvání tří roků. Současně byl obviněný povinen nahradit náklady trestního řízení zálohované státem.

Předmětného trestného činu se obviněný dopustil společně s L. K., a M. Š., zkráceně tím způsobem, že

dne 2.6.1954 po nástupu na vojenské cvičení u svého vojenského útvaru odmítli řádně plnit povinnosti související s výkonem vojenské služby, přičemž se odvolávali na to, že jim to nedovoluje jejich náboženské přesvědčení, protože jsou křesťané - Svědkové Jehovovi. K. a Š. odmítli obléci si i vojenský stejnokroj a obviněný J. sice vojenský stejnokroj oblékl, ale odmítl cvičit se zbraní.

Z odůvodnění tohoto rozsudku dále vyplývá, že bylo přihlédnuto u obviněného k tomu, že v průběhu výkonu vazby upustil od svého záporného postoje k plnění uložené povinnosti – výkonu vojenského cvičení, přičemž bylo vzato v úvahu, že se ke spáchanému skutku částečně doznal a navíc v letech 1948-1950 vykonal základní vojenskou službu, byť základní vojenskou službu neabsolvoval se zbraní.

Tento rozsudek nabyl právní moci dne 29.6.1954, tedy dnem vyhlášení. Následně bylo vojenským prokurátorem vydáno dne 11.5.1955 usnesení pod sp.zn. Pt 22/54 (archivní materiál), dle kterého bylo

na obviněného podle čl. I. čís. 4 Rozhodnutí presidenta republiky ze dne 9.5.1955 o amnestii, třeba pohlížet dnem vyhlášení amnestie, jako by nebyl odsouzen.

V dané věci nebyl podán návrh obviněným na zahájení rehabilitačního řízení dle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci. Tato skutečnost byla ověřena z materiálů dochované vojenské dokumentace a nebyla potvrzena, ani vyvrácena, zprávou Vojenského ústředního archivu ze dne 7.6.2012. Nad rámec výše uvedeného je třeba konstatovat, že u výše jmenovaných spoluobviněných K. a Š. rehabilitační řízení proběhla (viz usnesení bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 19.3.1992, sp.zn. 1 Rtv 16/92, a usnesení bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 30.1.1992, sp.zn. 3 Rtv 67/91), avšak s tím výsledkem, že rehabilitace nebyly v souladu se zákonem, takže v dané věci v konečné fázi k podaným stížnostem pro porušení zákona tehdejším ministrem spravedlnosti rozhodoval Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 31.3.2009, sp.zn. 4 Tz 11/2009, u obv. Š. a u obv. K. rozhodoval Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 20.5.2009, sp.zn. 4 Tz 29/2009.

Důvody, pro které byly podány stížnosti pro porušení zákona v případě spoluobviněných Š. a K. svědčí rovněž ve prospěch obviněného, u kterého žádná rehabilitace neproběhla.

Napadeným rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 29.6.1954, sp.zn. T 26/54, byl porušen zákon v neprospěch obviněného M. J. v ust. § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve vztahu k ust. § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb.

Podle ust. § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje. Dle § 16 odst. 1 této Ústavy má každý právo vyznávat soukromě i veřejně jakkoli náboženskou víru nebo být bez vyznání.

Podle § 1 odst. 1 trestního řádu z roku 1950 bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 trestního řádu z roku 1950 bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona z roku 1950 se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti nebo služebního úkonu tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Těmito výše uvedenými ustanoveními se bývalý Nižší vojenský soud v Brně při svém rozhodování důsledně neřídil.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o soudní rehabilitaci, je účelem zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 výše uvedeného zákona o soudní rehabilitaci, činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo přihlédnuto rovněž k účelu zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, jehož vydáním zákonodárce požadoval odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování v době upevnění socialismu, kdy obviněný byl odsouzen v podstatě pro svoje náboženské přesvědčení. V době rozhodování býv. Nižšího vojenského soudu Brno nebylo akceptováno, že obviněný uplatnil právo na svobodu svědomí, zaručené mu tehdejší Ústavou Československé republiky z roku 1948.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně ze dne 29.6.1954, sp.zn. T 26/54, byl v neprospěch obviněného M. J. porušen zákon v ust. § 2 odst. 3 tr. řádu z roku 1950 ve vztahu k ust. § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb.,

- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadený rozsudek zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu, příp. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., v.r.

ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 46/2016](#)